

Etický kodex pracovníka, který používá při své práci s klienty jako metodu intervence videotrénink interakcí

(dále jen „Etický kodex VTI trenéra“)

I. Úvodem

1. Tento etický kodex je určen pracovníkům sociálních služeb, školství a zdravotnictví se specifickým zaměřením na ty, kteří používají při své práci s klienty jako metodu intervence videotrénink interakcí (dále jen VTI).
2. Etický kodex VTI trenéra ustanovuje občanské sdružení SPIN, které jako jediná organizace v ČR vychovává a trénuje nové VTI trenéry, stanovuje kritéria pro jejich profesionální odbornost a hodnotí jejich odbornou způsobilost. Uznáním takové odbornosti a předpokladem samostatné praxe VTI trenéra je jeho akreditace.
3. Etický kodex VTI trenéra vychází z etického kodexu sociálních pracovníků ČR, jedná se přitom o obecný dokument, který je závazný pro všechny praktikující VTI trenéry v České republice. Tito pracovníci přijímají ustanovení etického kodexu zároveň s akreditací VTI trenéra.

II. Definice profese VTI trenéra

1. VTI trenér je odborný pracovník, který úspěšně absolvoval předepsaný výcvikový program SPINu, splnil veškerá požadovaná kritéria, výcvik zakončil obhajobou své práce před hodnotící komisí a byl akreditován jako VTI trenér (resp. VTI trenér pro danou cílovou skupinu či oblast práce).
2. VTI trenér si sjednává pravidelnou supervizi, čehož dokladem je profesní index aktivit. Aktivně a podle potřeby rovněž využívá regionálních intervizních skupin jako podpory a konzultace své práce. VTI trenér se řídí doporučenými metodickými postupy a respektuje je, sleduje vývoj teorie i praxe a zapojuje nové poznatky do své praxe.
3. VTI trenér přijímá roli pomáhajícího pracovníka. Kontrolní aspekty jeho činnosti vstupují do hry pouze a jedině tehdy, když je vážně ohroženo zdraví nebo psychická integrita klienta nebo jemu svěřených osob. Pak podléhá oznamovací povinnosti podle příslušných právních předpisů ČR.

III. Obecné etické principy

1. VTI je obecně uznávanou metodou sociální práce, která je založena na respektu k hodnotě a důstojnosti každého člověka a na právech, která z toho vyplývají.
2. Pracovník, používající metodu VTI, ctí a uznává jedinečnost každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rod, mateřský jazyk, věk,

zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jaké jsou jeho schopnosti, či do jaké míry se podílí na životě rodiny, svého pracoviště nebo komunity, ve které žije. VTI trenér má povinnost čelit takové diskriminaci jednotlivce, rodiny či skupiny, která je na těchto odlišnostech založená.

3. Pracovník, používající metodu VTI podporuje a chrání fyzickou, duševní, emocionální a duchovní integritu a blaho každého člověka. To znamená zejména:
 - a) respektuje právo na sebeurčení klienta, tzn. respektuje a podporuje právo klienta na vlastní volby a rozhodnutí, nezávisle na hodnotové orientaci klienta, za předpokladu, že neohrozí práva a legitimní zájmy druhých, zejména vlastních či do výchovy svěřených dětí;
 - b) podporuje aktivní zapojení a účast osob, které využívají jeho služby a to takovým způsobem, aby mohli dosáhnout zplnomocnění v takových aspektech rozhodování a jednání, které ovlivňuje jejich život;
 - c) jedná s každým člověkem jako s celostní a jedinečnou bytostí, zajímá se o něj v rámci rodiny, skupiny, týmu, komunity a společenského a přirozeného prostředí;
 - d) identifikuje a svými intervencemi rozvíjí silné stránky jednotlivců, skupin a týmů a tak podporuje jejich zplnomocnění.

IV. Zásady odbornosti

1. Organizace SPIN usiluje o vysokou odbornou úroveň pracovníků, využívajících metodu VTI ve své praxi i o jejich další vzdělávání.
2. Od každého jednotlivého VTI trenéra se očekává, že bude usilovat o zvyšování své odborné úrovně, rozvíjet a udržovat požadované dovednosti a kompetence v oblasti VTI i svého základního profesního působení.
3. Profesní odpovědnost každého VTI trenéra má prioritu před osobními zájmy.
4. VTI trenér si je vědom svých profesních hranic.
5. VTI trenér dbá na udržování a zvyšování odborné prestiže VTI trenérů. Upozorňuje vhodným způsobem na prokazatelně nekvalitní a neodborné poskytování služeb.
6. VTI trenér aktivně usiluje o pravidelnou supervizi své práce, podílí se na práci v intervizních skupinách (skupině).

V. Etické zásady ve vztahu k uživatelům služby (dále jen klientům)

1. VTI trenér respektuje klienta jako partnera se všemi právy a povinnostmi, včetně zodpovědnosti za řešení své situace, situace svých dětí, dětí nebo osob mu svěřených do péče nebo situací, které před něj staví jeho profese.
2. VTI trenér jedná tak, aby nebyla poškozována důstojnost a lidská práva klientů.
3. VTI trenér přistupuje se stejným úsilím a bez jakékoliv formy diskriminace ke všem klientům stejně.

4. VTI trenér činí všechny kroky k tomu, aby nepodporoval závislost klienta na službě.
5. VTI trenér spolupracuje s klientem na základě předem domluvených cílů a v časových limitech a intervalech, které jsou součástí dohody s klienty a činí tak s respektem k povinnostem a dennímu režimu klienta. Pokud z jakýchkoli důvodů nelze ze strany VTI trenéra návštěvu či konzultaci uskutečnit, omlouvá se klientům předem a navrhuje náhradní termín.
6. VTI trenér pracuje převážně v domácím prostředí klienta (prostředí uživatele služby) a respektuje hodnoty a zvyky takového prostředí a osob v něm žijících. VTI trenér dbá na to, aby prostředí, ve kterém je poskytována zpětná vazba včetně sledování videozáznamu, zaručovalo vždy soukromí klienta a možnost hovořit otevřeně o zvolených tématech.
7. VTI trenér shromažďuje pouze informace nezbytně nutné pro poskytování služby. Chrání klientova práva na soukromí a důvěrnost jeho sdělení. Je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se vztahují přímo ke klientovi nebo jeho rodině, v případě práce s týmem i k osobám, se kterými uživatel služby spolupracuje a tyto informace jsou předmětem dané spolupráce.
8. VTI trenér věnuje zvláštní pozornost ochraně videomateriálu, který pořizuje při své práci pro účely zpětné vazby. Dbá na naprostou důvěrnost takto pořízeného materiálu, jeho ochranu před zneužitím a na to, že bez vědomí klienta nemá žádná třetí osoba (kromě supervizora) k materiálu přístup.
9. VTI trenér seznamuje vždy klienta s tím, že pracuje pod supervizí a s okolnostmi, za kterých supervizor může shlédnout videonahrávku. V případě potřeby prezentace dalším osobám seznamuje a žádá o svolení k takovému zveřejnění vždy a bez výjimky.
10. VTI trenér sepisuje vždy na základě domluvené spolupráce písemný kontrakt s jasným uvedením omezení, resp. uvolnění pro využití videonahrávek.

VI. Etické zásady ve vztahu k zaměstnavateli

1. VTI trenér plní odpovědně povinnosti vyplývající ze závazků ke svému zaměstnavateli.
2. VTI trenér se podílí na vytváření prostředí, které umožňuje naplňování zásad tohoto kodexu v souladu se zachováním loajality k zaměstnavateli.
3. VTI trenér se podílí na ovlivňování pracovních postupů s ohledem na co nejvyšší úroveň služeb v jeho mateřské organizaci. Pokud z nějakého důvodu dochází ke kolizi / konfliktu mezi postupy mateřské organizace a postupy předepsané metodou VTI (teoretickými východisky i metodickými postupy), vyžádá si pracovník externí supervizi nebo se obrátí na etickou komisi profesní komory či etickou komisi SPINu.
4. VTI trenér iniciuje a zapojuje se do diskusí se svými kolegy a zaměstnavateli, které se týkají etiky práce. Ve sporných případech je VTI trenér připraven uvést důvody svého rozhodnutí, založeného na etickém rozvažování a je odpovědný za svoje volby a jednání.
5. VTI trenér vytváří takové podmínky ve své zaměstnavatelské organizaci i ve své profesní organizaci, aby principy tohoto kodexu byly diskutovány, hodnoceny a prosazovány.

VII. Etické zásady kolegiality

1. VTI trenér respektuje znalosti a zkušenosti svých kolegů a ostatních odborných pracovníků. Vyhledává a rozšiřuje spolupráci s nimi a tím zvyšuje kvalitu poskytované služby.
2. VTI trenér respektuje rozdíly v názorech a praktické činnosti kolegů a ostatních odborníků. Připomínky k nim vyjadřuje na vhodném místě a vhodným způsobem.
3. VTI trenér reflektuje etické otázky spojené s výkonem profese. Usiluje o jejich řešení za využití standardních prostředků. Závažné etické otázky postupuje k řešení v rámci externí supervize. Každý člen týmu má mít možnost diskutovat a analyzovat tyto problémy ve spolupráci se všemi stranami, kterých se problém týká.

VIII. Závěrečná ustanovení

1. SPIN se jako organizace, která má na starosti vzdělávání pracovníků ve VTI, rozvoj metodiky a implementaci VTI do systému psychosociálních služeb, školství a zdravotnictví v ČR zasadí, aby metodické pokyny, které jsou připravovány pro různé cílové skupiny uživatelů služeb obsahovaly rovněž řešení zásadních etických otázek praxe jako např.:
 - a) kdy a jakým způsobem VTI trenér může zasahovat do života rodiny, skupiny, týmu;
 - b) kterým případům má dát VTI trenér přednost a jaké jsou specifické postupy a časová náročnost krizové intervence VTI trenéra;
 - c) jak nabízet pomoc, aby motivovala klienty ke změně postojů, chování, komunikačních způsobů a vzorců a nevedla k zneužívání služby;
 - d) jak vyhodnotit poskytování služby a kdy ukončit poskytování služby, pokud se jedná o „nespolupracujícího“ klienta.
2. SPIN zřídí ze zástupců kvalifikovaných VTI trenérů a supervizorů pro VTI etickou komisi, která je povolána řešit etické problémy, se kterými se na ni může obrátit jakýkoli VTI trenér, supervizor nebo klient, nebo další pracovník či osoba, která byla nějakým způsobem dotčena způsobem takové intervence. Tato komise se musí sejít k jednání nejdéle do 30 dnů od podání oznámení a podat své rozhodnutí stranám v písemné podobě.
3. VTI trenérovi, který se zásadním způsobem prohřeší proti tomuto kodexu, může komise pozastavit nebo omezit na určitou dobu činnost jako VTI trenéra, nebo ve výjimečných případech i odebrat akreditaci VTI trenéra.
4. Tento etický kodex byl projednán členy sdružení SPIN a členy týmu supervizorů a byl přijat jako platný na jednání schůze supervizorů dne 9. 5. 2006.

V Praze dne 9. května 2006